

BÓBR EUROPEJSKI

OCHRONA I ZAPOBIEGANIE SZKODOM

Opracowanie:

Ilona Wieczorek-Michalska

Marta Matusiak

Maciej Stankiewicz

Zdjęcia:

Katarzyna Bolewska (KB)

Zbigniew Kołodzki (ZK)

Mikołaj Lasota (ML)

Marta Matusiak (MM)

Maciej Stankiewicz (MS)

Ilona Wieczorek-Michalska (IW)

Krzysztof Wlazło (KW)

Okładka I (KB)

Okładka II (ML)

Rysunki:

Maciej Stankiewicz

© Wydawca Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi

Nakład 2000

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁODZI

Publikacja dofinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Przygotowanie do druku, druk i oprawa:

Drukarnia LASER-GRAF Wojciech Włostowski

ul. Nowy Rynek 1, 09-400 Płock, e-mail: lasergraf@o2.pl

Wstęp

Do niedawna bóbr był w naszym kraju rzadkością. Dziś dzięki przeprowadzonej akcji reintrodukcji, a także objęciu ochroną bobry stały się gatunkiem powszechnie występującym. Bobra cechują unikalne w świecie zwierząt umiejętności przystosowania środowiska do własnych potrzeb. Działalność bobrów jest bardzo korzystna dla przyrody: przywraca właściwe stosunki wodne, zwiększa różnorodność biologiczną, ogranicza erozję, zwiększa tempo samooczyszczania się wód. Jednakże choć przynosi tyle korzyści, powodować może straty w gospodarce człowieka. Każdego roku za straty powodowane przez bobry Skarb Państwa wypłaca znaczne odszkodowania. Celem niniejszego opracowania jest lepsze poznanie bobra, jego biologii, zwyczajów oraz pokazanie, że istnieją proste sposoby ochrony przed działalnością bobrów pozwalające zmniejszyć skalę strat wyrządzanych przez te zwierzęta.

Bóbr – biologia

Bobry są ssakami i należą do rzędu gryzoni Rodentia. Bóbr europejski *Castor fiber* zamieszkujący Europę oraz Azję i bóbr kanadyjski *Castor canadensis* (zwany też amerykańskim) zamieszkujący Amerykę Północną oraz niektóre tereny Rosji i Skandynawii tworzą rodzinę bobrowatych *Castoridae*.

Fot. Bóbr europejski (ZK)

Bóbr europejski jest największym gryzoniem Eurazji. Tułów bobra jest masywny i krępy, przechodzi prawie bez zaznaczenia szyi w okrągłą głowę. Taki kształt ciała ułatwia pływanie i nurkowanie. Kończyny przednie są zręczne i chwytne, tylne natomiast są mocne i masywne a palce spięte są błoną pławną. Bóbr jest doskonale przystosowany do ziemnowodnego trybu życia, znakomicie pływa i nurkuje – może pozostawać pod wodą nawet do 15 minut. Osiąga wagę od 18 do 29 kilogramów i długość ciała od 90 do 110 cm. Charakterystyczną cechą jego budowy jest duży, spłaszczony, pokryty zrogowaciałą łuską ogon i długie mocne siekacze. Ogon służy zwierzętom do sterowania podczas pływania i stanowi naturalną podpórę podczas pobytu na lądzie. Stanowi także naturalny magazyn tłuszczu i jest organem termoregulacyjnym organizmu. Przy pomocy silnych zębów bobry są w stanie powalić nawet najgrubsze drzewa. Futro bobra jest błyszczące i miękkie. Sierść składa się z dwóch rodzajów włosów: przewodnich o długości 5-6 cm, tworzących warstwę zewnętrzną oraz wełnistych, bardzo cienkich, o długości ok. 2 cm, tworzących warstwę wewnętrzną, która chroni przed wychłodzeniem i przemakaniem. Bobry codziennie czyszczą i smarują futro wydzieliną gruczołów przyodbytowych, co zapobiega przemakaniu. Żyją do 30 lat. Łączą się w pary na całe życie. Gody odbywają w styczniu i lutym, a po 105 - 107 dniach ciąży (w maju i czerwcu) rodzą się młode. Samice dają jeden miot rocznie, w którym są średnio dwa młode (maksymalnie sześć). Noworodki ważą około pół kilograma, są pokryte gęstym, jedwabistym futerkiem. Rodzina bobrowa składa się z rodziców, młodych tegorocznych i z roku poprzedniego – w sumie nawet do 10 osobników. W trzecim roku życia bobry opuszczają rodzinę, łączą się w pary i przystępują do rozrodu. Bobry są typowymi roślinożercami, jedzą prawie wszystkie gatunki roślin przybrzeżnych i wodnych. Nie jedzą drewna, a jedynie liście, młode pędy, cienkie gałązki, łyko i korę. Prowadzą nocny tryb życia i dzięki temu mają doskonale rozwinięte zmysły węchu, słuchu i dotyku. Nie zapadają w zimowe odrętwienie, pozostając aktywne przez cały rok.

Znaczenie bobrów dla środowiska przyrodniczego

Bobry spełniają bardzo ważną funkcję w środowisku naturalnym, a korzyści jakie nam przynoszą są bezcenne. Poprzez budowę tam bobry magazynują wodę, co przyczynia się do podwyższenia i stabilizacji wód gruntowych i utrzymania większej wilgotności na danym terenie. Tamy bobrowe przeciwdziałają powodziom w okresie silnych opadów. W okresie suszy spiętrzona woda zapewnia w miarę stały przepływ poniżej tamy,

podtrzymując tym samym życie biologiczne na danym obszarze. Podmokłe tereny działają jak gąbka – wchłaniają wodę gdy jest jej nadmiar i stopniowo uwalniają ją w okresach bez opadów. Budowane na ciekach spiętrzenia zwalniają przepływ wody, zmniejszając tym samym erozję gleby.

Fot. Rozlewisko bobrowe (IW)

Tworzone przez bobry rozlewiska i stawy są natychmiast zasiedlane przez szereg nowych gatunków zwierząt. Ponadto każdy, odpowiednio głęboki staw bobrowy, w którym w górnych partiach panują warunki tlenowe, natomiast w dolnych warunki beztlenowe, pracuje jak osadnik przyczyniając się do samooczyszczania się wód.

Ochrona prawna bobra europejskiego

Bóbr europejski podlega ochronie w większości krajów europejskich, w tym również w Polsce, na podstawie następujących aktów prawnych:

- *Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk - Konwencja Berneńska;*

- *Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa;*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.*

W Polsce bóbr europejski jest objęty ochroną częściową i zgodnie z przepisami o ochronie przyrody obowiązują wobec niego zakazy: umyślnego zabijania, umyślnego okaleczania lub chwywania, transportu, umyślnego płoszenia lub niepokojenia, chowu, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunku, niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, niszczenia lub uszkodzania nor, żeremi, tam i innych schronień, umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunku, wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunku, umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca oraz umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska na obszarze swojego działania może zezwolić w stosunku do bobra europejskiego na czynności podlegające zakazom. Jednakże zezwolenie takie może być wydane w sytuacjach wyjątkowych, czyli w razie braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków, oraz gdy wynika to m.in. z konieczności ograniczenia poważnych szkód w odniesieniu do upraw rolnych, inwentarza żywego, lasów, rybostanu, wody lub innych rodzajów mienia. Regionalny dyrektor ochrony środowiska wydaje zezwolenia na czynności podlegające zakazom na wniosek zarządcy lub właściciela terenu. Wniosek musi zawierać: imię, nazwisko i adres albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy, cel wykonania wnioskowanych czynności, opis czynności na którą może być wydane zezwolenie, nazwę gatunku lub gatunków, których będą dotyczyły działania, w języku łacińskim i polskim, liczbę lub ilość osobników, których dotyczy wniosek, o ile jest to możliwe do ustalenia, wskazanie sposobu, metody i stosowanych urządzeń do chwywania, odławiania lub zabijania zwierząt, a także miejsca i czasu wykonania czynności oraz wynikających z tego zagrożeń, wskazania podmiotu, który będzie chwytał lub zabijał zwierzęta.

Bóbr – wielki budowniczy

Bobry mają niezwykle umiejętności inżynierskie. W wyniku tej działalności powstają tamy, nory, kanały oraz żeremia. Wynika to przede wszystkim z potrzeby zapewnienia sobie bezpieczeństwa. Stały i wysoki poziom wody pozwala na ukrycie podwodnych wejść do schronień, umożliwia zatapianie magazynów pokarmu na zimę i ułatwia spławianie drewna.

Fot. Rozlewisko bobrowe (MM)

Tamy

Bobry budują tamy w szczególnych, precyzyjnie wybranych miejscach – tam, gdzie możliwie mały nakład pracy przyniesie duże i trwałe rozlewisko. Tamy budowane są przeważnie na niewielkich płytkich ciekach z lokalnie dostępnego materiału: gałęzi, mułu, darni, kamieni i żwiru. Czasami osiągają kilka metrów wysokości i są bardzo trwałe, nie niszczą ich nawet gwałtowne przybory wody. Niekiedy bobry budują na jednym cieku kilka kolejnych tam, co pozwala na zalanie większego terenu. Każde uszkodzenie tamy jest przez bobry natychmiast naprawiane.

Fot. Tama bobrowa (MS)

Nory i kanały

W brzegach cieków, szczególnie tych wysokich, bobry kopią nory mieszkalne. Często są one wielopoziomowe, a rozbudowany system korytarzy prowadzi do komór, których może być nawet kilkanaście. Długość korytarzy może dochodzić do kilkudziesięciu metrów. Często nory kopane są pod korzeniami drzew, co w znacznym stopniu chroni je przed zawaleniem. Wejścia do korytarzy znajdują się pod wodą, natomiast na brzegu widoczne są ujścia kanałów wentylacyjnych. Nory często zawałają się i wtedy bobry naprawiają je gałęziami i mułem. Z czasem wzmacniają od wewnątrz tworząc kopulastą formę tzw. półżeremię lub żeremionorę.

Fot. Nora (MM)

Żeremia

Budowane z gałęzi, traw, mchu, i uszczelnione darnią i błotem żeremia, tworzone są zwykle w rejonach gdzie płaskie brzegi rzek, potoków czy jezior uniemożliwiają kopanie nor. Wejście do żeremia znajduje się pod wodą. Długi korytarz prowadzi do komory gniazdowej, znajdującej się ponad powierzchnią wody i wyścielonej suchym materiałem roślinnym i wiórami drzewnymi. U szczytu żeremia zlokalizowany jest kanał wentylacyjny tworzony przez luźniej ułożone gałęzie. Ponadto od komory odchodzą dodatkowe mniejsze korytarze – syfony, których ujście znajduje się pod wodą. W przypadku cieków i zbiorników wodnych o dużych wahaniami wody komory mogą być tworzone na różnych poziomach. Często na terytorium danej rodziny znajduje się więcej niż jedno żeremie. Wówczas poszczególne z nich mogą być zajmowane w różnych porach roku bądź w określonej sytuacji (np. gdy poziom wody w miejscu głównego żeremia jest zbyt niski). Czasem dodatkowe żeremie jest miejscem narodzin młodych.

Fot. Żeremie (ZK)

Szkody wyrządzane przez bobry

Działalność inżynierska bobrów nie pozostaje bez wpływu na gospodarkę człowieka. Budowanie tam przyczynia się do zalewania łąk i pól uprawnych. Wraz ze wzrostem liczebności populacji bobrów na danym terenie wzrasta liczba zgłaszanych problemów związanych ze szkodami jakie powoduje ich działalność. Najczęściej zgłaszane są:

- podtopienia pól, użytków zielonych i upraw leśnych,
- ścinanie i podgryzanie drzew w drzewostanach leśnych, zadrzewieniach i sadach owocowych,
- niszczenie obwałowań stawów, wałów przeciwpowodziowych czy nasypów drogowych i kolejowych,
- niszczenie płodów rolnych – wybieranie plonów kukurydzy, marchwi, buraków i innych.

Większość szkód pojawia się w początkowym okresie osiedlania się bobrzej rodziny. Wraz ze stabilizacją populacji zakres szkód się zmniejsza.

Fot. Drzewa w sadzie wycięte przez bobry (MS)

Sposoby ochrony przed działalnością bobrów

Bobry osiedlają się w miejscach obfitujących w pożywienie np. na zaniedbanych, niekonserwowanych rowach melioracyjnych porośniętych

krzewami, drzewami i roślinnością zielną. Można zapobiegać kolonizacji nowych obszarów poprzez zmniejszanie atrakcyjności terenu dla bobrów przez utrzymywanie niskiej roślinności na rowach, nasypach i groblach poprzez jej systematyczne koszenie lub wypas. Należy również unikać gromadzenia wycinanych drzew, konarów i gałęzi w pobliżu brzegu, mogą one zostać wykorzystane przez bobry jako pokarm lub materiał do budowy tamy. W wielu przypadkach stosowanie odpowiednich zabiegów i prostych w budowie urządzeń pozwala uniknąć lub znacznie ograniczyć szkody wynikające z działalności bobrów. Poniżej zostały opisane najczęściej stosowane rozwiązania.

Ochrona cennych drzew

Szczególnie cenne drzewa można ochraniać przed zgryzieniem poprzez owijanie siatką drucianą do wysokości 1 m, w odległości 20 - 30 cm od pnia. Siatkę rozpiną się na minimum 3 słupkach drewnianych lub metalowych. Siatkę należy przymocować do drzewa oraz do ziemi za pomocą śledzi zrobionych z grubego drutu.

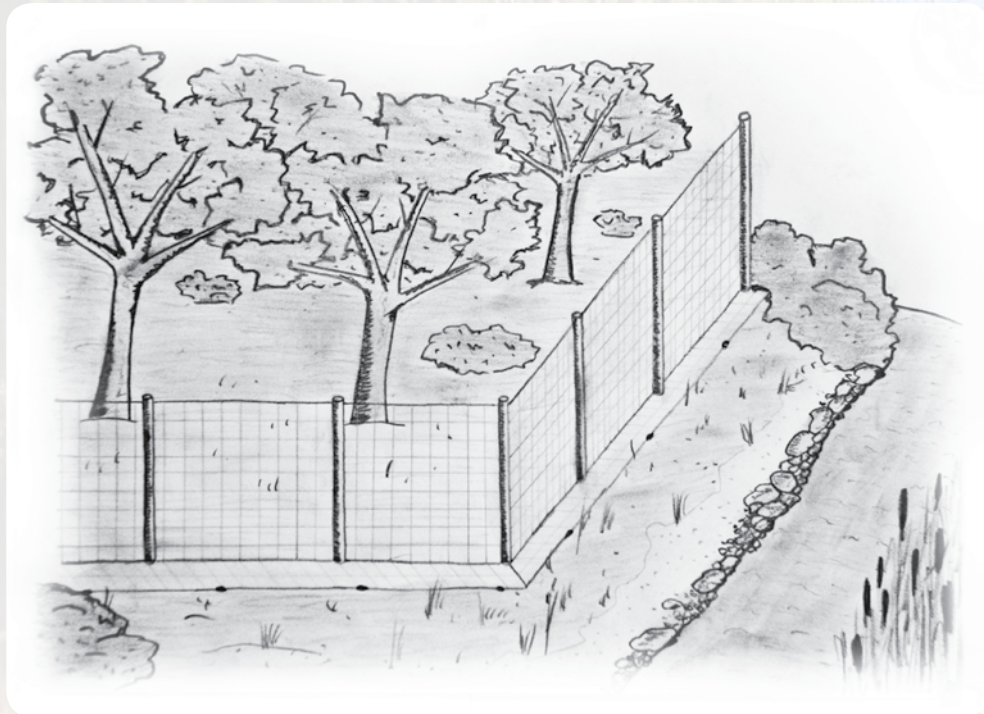
Najtańszą jest ciężka siatka leśna stosowana do ochrony upraw przed zwierzyzną płową. Alternatywnym rozwiązaniem może być smarowanie dolnej części pnia nietoksyczną farbą lub klejem zmieszany z grubym piaskiem, co znacznie utrudnia jego zgryzanie. Wraz z przyrostem drzewa na grubość, czynność ta powinna być powtarzana.

Rys. Zabezpieczenie cennych drzew metalową siatką

Ochrona upraw leśnych i sadów

Cenne uprawy leśne, sady i uprawy rolne zlokalizowane w pobliżu cieków można grodzić leśną siatką metalową lub zwykłą siatką ogrodzeniową. Oczka siatki w dolnej części nie powinny przekraczać 10 cm. Alternatywną metodą zabezpieczenia jest zastosowanie „pastucha elektrycznego” rozpiętego odpowiednio 15 i 30 cm nad ziemią.

Rys. Sposób grodzenia upraw leśnych

Ochrona wałów przeciwpowodziowych

Wały przeciwpowodziowe mogą być chronione przed przekopywaniem poprzez wykładanie na ich powierzchni siatek metalowych lub grodzenie.

Grodzenie wykonuje się z siatki stalowej, ocynkowanej, o średnicy oczka do 10 cm i średnicy drutu minimum 2,5 mm. Wysokość ogrodzenia ponad powierzchnię gruntu powinna wynosić około 1,5 m. Na całej długości siatka wkopana jest na co najmniej 30 cm pod powierzchnią ziemi. W przypadku wałów przeciwpowodziowych ogrodzenia powinny być montowane u podstawy wału, od strony międzywała, ze szczególnym uwzględnieniem odcinków leżących w bezpośrednim sąsiedztwie wody (rzeki czy starorzecza).

Ochrona grobli, stawów rybnych i nasypów

Zabezpieczanie polega na wyłożeniu siatką części grobli, nasypów lub wałów w miejscach narażonych na rozkopywanie. Siatka powinna być położona na oczyszczonej z krzewów i nierówności grobli lub nasypie, tak aby ściśle

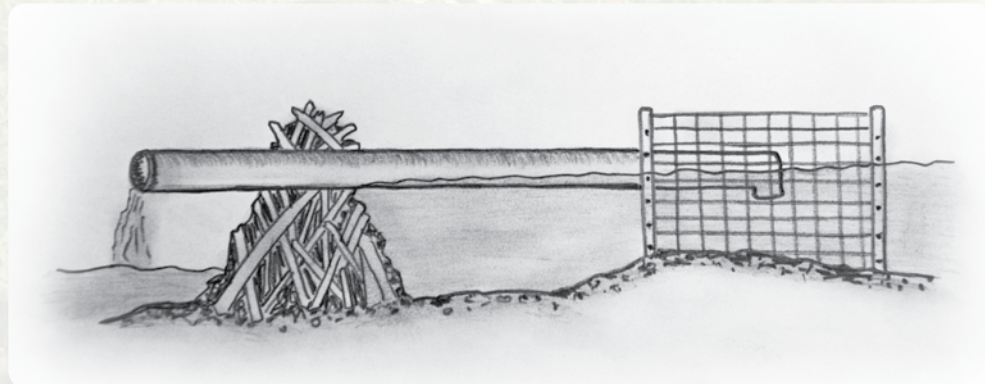
przylegała do jego powierzchni. Dolna krawędź powinna znajdować się około 1 m poniżej średniego poziomu wody w stawie lub zbiorniku. Siatka powinna być zamontowana za pomocą stalowych kotew o długości co najmniej 50 cm, w liczbie co najmniej 1 szt. na 1 mb siatki, stabilizujących ją w trwały sposób przed przemieszczeniem. Poszczególne odcinki siatki powinny być trwale połączone za pomocą ocynkowanych, stalowych złączy.

Ochrona przepustów drogowych i kolejowych

Istnieje wiele sposobów zabezpieczania przepustów drogowych i kolejowych przed ich blokowaniem. Jednym z najbardziej skutecznych środków są ogrodzenia z metalowej siatki lub mat z drutu ocynkowanego sięgające dna i osadzone na metalowych lub drewnianych (wówczas zlokalizowanych od wewnątrz) słupkach. Konstrukcje te mają zazwyczaj różnorodny kształt (podkowy, półokręgu, kwadratu, prostokąta, trapezu itp.). Wybór konstrukcji zwykle zależy od lokalnych warunków terenowych. Wielkość oczek siatki lub mat powinna wynosić 10 x 10 cm, aby nie ograniczać swobodnej migracji ryb i innych zwierząt.

Stabilizacja poziomu wody w rozlewiskach bobrowych poprzez montaż rur przechodzących przez tamy

Bobry budują tamy w precyzyjnie wybranych miejscach, gdzie niewielkim nakładem pracy mogą uzyskać duże i trwałe rozlewisko. Niekiedy powierzchnia stawów bobrowych może osiągać kilkadziesiąt hektarów. Jak pokazuje doświadczenie rozbieranie tam jest kosztowne i mało skuteczne,

Rys. Urządzenie regulujące poziom wody w cieku wodnym

wszelkie uszkodzenia i zniszczenia tamy są przez bobry natychmiast naprawiane.

Znacznie lepsze rezultaty można osiągnąć montując w tamach plastikowe rury o długości od 5 do 10 m i średnicy uzależnionej od wielkości przepływu - od 20 do 40 cm. Rury działając jak syfon regulują poziom wody w stawie bobrowym. Woda dostaje się do rury poprzez wlot umieszczony w koszu z metalowej siatki. Aby rury spełniały swą funkcję muszą być całkowicie zanurzone.

Fot. Urządzenie regulujące poziom wody w cieku wodnym (KW)

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi w latach 2011 – 2015 zamontowała, przy udziale środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi 48 przepustów w tamach bobrowych na terenie powiatów: piotrkowskiego, radomszczańskieo, opoczyńskiego, bełchatowskiego i tomaszowskiego.

Fot. Urządzenie regulujące poziom wody w cieku wodnym (IW)

Procedura szacowania szkód wyrządzonych przez bobry

Zgodnie z art. 126 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1651) Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez bobry. Postępowanie w sprawie wyszacowania wielkości strat nie jest zbyt skomplikowane i przedstawia się następująco:

Krok 1. Zgłoszenie szkody do regionalnej dyrekcji ochrony środowiska

Poszkodowany, niezwłocznie po wystąpieniu zgłasza szkodę do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi, w formie pisemnej (wzór formularza wniosku - załącznik nr 1, dostępny jest na stronie internetowej <http://bip.lodz.rdos.gov.pl/>).

Wniosek powinien zawierać:

- imię i nazwisko, nazwę firmy, dokładny adres zamieszkania poszkodowanego lub siedziby firmy, wraz z kontaktowym numerem telefonu, serię i nr dowodu osobistego, nr PESEL lub REGON,
- lokalizację szkody (numer ewidencyjny działki, na której powstała szkoda, obręb ewidencyjny, gmina, powiat),
- opis szkody, termin jej powstania oraz dowody potwierdzające powstanie szkody (np. zdjęcia),
- informację, czy wnioskodawca ubiegał się w przeszłości o odszkodowanie, a jeśli tak to kiedy,
- informację o numerze konta bankowego, na który zostanie przekazane odszkodowanie.

Do wniosku należy dołączyć:

- aktualny (ważny trzy miesiące od daty wystawienia) wypis z rejestru gruntów działki lub działek, na której/których wystąpiła szkoda lub aktualny wypis z księgi wieczystej (dopuszczalny wydruk z portalu Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych),
- fragment mapy ewidencyjnej (dopuszczalna kserokopia) lub inny materiał graficzny z zaznaczonymi działkami, na których wystąpiła szkoda,
- oświadczenie do celów podatku dochodowego od osób fizycznych (wzór do pobrania na stronie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi – załącznik nr 2),
- aktualny dokument potwierdzający tytuł prawny do władania przedmiotową nieruchomością (np. umowa dzierżawy) – w przypadku gdy wnioskodawca nie jest właścicielem gruntu,
- kopię pozwolenia wodnoprawnego lub kopię pozwolenia budowlanego, gdy są wymagane,
- upoważnienie od ewentualnych współwłaścicieli (wzór do pobrania na stronie internetowej RDOŚ w Łodzi – załącznik nr 3),
- dowody na potwierdzenie szkody.

W przypadku niedołączenia do wniosku ww. dokumentów organ wzywa poszkodowanego do uzupełnienia braków w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. W przypadku nieuzupełnienia braków w określonym wyżej terminie wnioskodawca naraża się na odmowę ustalenia wysokości odszkodowania i wypłaty odszkodowania.

Krok 2. Szacowanie szkody

Pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi uzgadniają ze zgłaszającym szkodę termin dokonania oględzin i oszacowania szkód. Szacowanie odbywa się w obecności poszkodowanego lub osoby przez niego upoważnionej. Z oględzin sporządzany jest protokół w oparciu o który zostaje ustalona wysokość odszkodowania. Poszkodowany otrzymuje jeden egzemplarz protokołu, a po wyliczeniu pismo zawiadamiające o wysokości odszkodowania, które następnie jest mu wypłacane. W przypadku szkód, których szacowanie przez pracowników regionalnej dyrekcji ochrony środowiska jest utrudnione lub niemożliwe z uwagi na konieczność zastosowania wiedzy specjalistycznej, szacowania szkody dokonuje rzeczoznawca majątkowy, działający na zlecenie RDOŚ w Łodzi.

Fot. Szacowanie szkód (MS)

Krok 3. Ewentualne odwołania i zażalenia

Szacowanie szkód spowodowanych przez bobry nie ma charakteru postępowania administracyjnego, w związku z tym nie przysługuje poszkodowanemu prawo odwołania i zażalenia. W przypadku, gdy poszkodowany nie zgadza się z ustaloną wysokością odszkodowania, przysługuje mu prawo wniesienia sprawy do sądu powszechnego.

**Regionalna Dyrekcja Ochrony
Środowiska w Łodzi**

.....
(nazwa Wydziału)

**WNIOSEK O ODSZKODOWANIE ZA SZKODY
WYRZĄDZONE PRZEZ BOBRY**

1. Imię i nazwisko poszkodowanego
lub nazwa firmy
Adres do korespondencji: miejscowość
ulica nr kod poczta
gmina.....telefon
seria i nr dowodu osobistego PESEL
REGON
Miejsce wystąpienia szkody:
powiat gmina
miejscowość obręb ewidencyjny
nr ew. działki
2. Poszkodowany jest:
Właścicielem
Użytkownikiem podać formę prawną
3. Rodzaj użytku gruntowego, na którym wystąpiła szkoda:
grunty orne
łąki trwałe
pastwiska trwałe
grunty zadrzewione i zakrzaczone
lasy
grunty pod stawami
tereny inne *podać jakie*
4. Termin powstania szkody
5. Czy Wnioskodawca ubiegał się w przeszłości o odszkodowanie, a jeśli tak to kiedy i czy otrzymał odszkodowanie?

6. Opis szkody

.....

.....

.....

7. Dowody na wystąpienie szkody

8. Odszkodowanie proszę przekazać na rachunek bankowy nr

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych do potrzeb postępowania związanego z szacowaniem szkód wyrządzonych przez bobry i wypłatą odszkodowania.

.....
(miejsowość, data)

.....
(podpis wnioskodawcy)

Do wniosku należy dołączyć:

1. Aktualny (ważny trzy miesiące od daty wystawienia) wypis z rejestru gruntów działki lub działek, na której/których wystąpiła szkoda lub aktualny wypis z księgi wieczystej (dopuszczalny wydruk z portalu Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych),
2. Fragment mapy ewidencyjnej (dopuszczalna kserokopia) lub inny materiał graficzny z zaznaczonymi działkami, na których wystąpiła szkoda,
3. Oświadczenie do celów podatku dochodowego od osób fizycznych,
4. Aktualny dokument potwierdzający tytuł prawny do władania przedmiotową nieruchomością (np. umowa dzierżawy) – w przypadku gdy wnioskodawca nie jest właścicielem gruntu,
5. Kopia pozwolenia wodnoprawnego lub kopia pozwolenia budowlanego, gdy są wymagane,
6. Upoważnienie od ewentualnych współwłaścicieli,
7. Dowody na potwierdzenie szkody;

OŚWIADCZENIE dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych

Ja oświadczam, że prowadzę działalność rolniczą
(imię i nazwisko)

określoną w art. 2 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, w rozumieniu ust. 1 pkt. 1 jest to działalność polegająca na wytworzeniu produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym (naturalnym) z własnych upraw albo hodowli lub chowu.

Oszacowana szkoda powstała w związku z prowadzoną działalnością rolniczą.

TAK

NIE

.....
data i czytelny podpis

W przypadku zaznaczenia odpowiedzi NIE prosimy o wypełnienie poniższych danych niezbędnych do wystawienia PIT-8C:

NAZWISKO

IMIONA

DATA URODZENIA __ - __ - ____ R.

NUMER PESEL _ _ _ _ _ - _ _ _ _ _

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

POWIAT

GMINA

ULICA NR DOMU NR MIESZKANIA

KOD POCZTOWY MIEJSCOWOŚĆ

WOJEWÓDZTWO

URZĄD SKARBOWY

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Ochronie Danych Osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182)

.....
Miejscowość

.....
Czytelny podpis

.....
(imię i nazwisko)
.....

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres)
.....

.....
(nr dowodu osobistego)
.....

.....
(PESEL)

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany/-a oświadczam, że upoważniam Pana/Panią
..... legitymującego/-cą się dowodem
osobistym o nr,
NIP PESEL
zamieszkałego/łą

.....
do reprezentowania mnie w całości postępowania dotyczącego
odszkodowania za szkody wyrządzone przez bobry.

*Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych do potrzeb postępowania
związanego z szacowaniem szkód wyrządzonych przez bobry i wypłatą odszkodowania.*

.....
(podpis)

Przykłady działalności bobrów (IW, MM, MS)

Literatura

1. Andrzej Czech „Analiza dotychczasowych rodzajów i rozmiarów szkód wyrządzanych przez bobry oraz stosowania metod rozwiązywania sytuacji konfliktowych” Instytut Ochrony Przyrody PAN Kraków, Kraków, kwiecień 2005.
2. Andrzej Czech „Bóbr – budowniczy i inżynier” Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych, Kraków 2010.
3. Andrzej Czech, Andrzej Jermaczek „Jak ograniczać konflikty między bobrami a człowiekiem”, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin 2005.
4. Paweł Janiszewski „Bóbr inżynier środowiska”, RDOŚ w Warszawie, Warszawa 2013
5. „Krajowy Plan Ochrony Gatunku. Bóbr europejski” opr. Andrzej Czech, Transition Facility 2004, Kraków 2007.
6. Małgorzata Makomaska-Juchiewicz, Maciej Bonk (red) „Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część IV” GIOŚ, Warszawa 2015.

Przydatne linki:

<http://www.lodz.rdos.gov.pl>

<http://bip.lodz.rdos.gov.pl/>

<http://bip.lodz.rdos.gov.pl/szacowanie-szkod-wyrzadzonych-przez-zwierzeta-objete-ochrona-gatunkowa>

<http://bip.lodz.rdos.gov.pl/zezwozenie-na-odstepstwa-od-zakazow-w-stosunku-do-gatunkow-dziko-wystepujacych-zwierzat-objetych-ochrona>

<http://www.bobry.pl>

REGIONALNA DYREKCCJA OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁÓDZI

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARSTWA WODNEJ
W ŁÓDZI

Publikacja dofinansowana ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi